

Platforma për të Drejtat e Njeriut

Constitutional Articles: E Drejta e Lirisë dhe Sigurisë

Constitutional Paragraph: Neni 29 para 2

Çdokush që privohet nga liria, duhet të vihet në dijeni menjëherë, për arsyet e privimit, në gjuhën që ajo/ai e kupton. Njoftimi me shkrim mbi arsyet e privimit duhet të bëhet sa më shpejt që të jetë e mundur. Çdokush që privohet nga liria pa urdhër të gjykatës, brenda dyzet e tetë (48) orësh duhet të dërgohet përpara gjyqtarit, i cili vendos për paraburgimin ose lirimin e tij/saj, jo më vonë se dyzet e tetë (48) orë nga momenti kur personi i privuar është sjellë para gjykatës. Çdokush që arrestohet, ka të drejtën që të nxirret në gjykim brenda një periudhe të arsyeshme, ose të lirohet në pritje të gjykimit, me përjashtim kur gjyqtari konstaton se personi përbën rrezik për komunitetin ose ka rrezik për ikjen e saj/tij para gjykimit.

Instrumentet ndërkombëtare

Nenet

Neni 9

1. Secili ka të drejtë të lirisë dhe të sigurisë së personit të tij. Askush nuk duhet të jetë objekt i një arrestimi ose burgimi arbitrar. Askush nuk duhet të privohet nga liria, përveç për arsye dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj.

2. Çdo person i arrestuar duhet të informohet, në çastin e arrestimit, për arsyet e arrestimit dhe menjëherë duhet të njoftohet lidhur me çdo akuzë që bëhet kundër tij.

Pakti Nderkombëtar
për të Drejtat civile
dhe Politike
Pakti Nderkombëtar
për të Drejtat civile
dhe Politike

3. Çdo person i arrestuar ose i ndaluar për shkak të një veprë penale duhet të nxirret, pa vonesë, përpara një gjykatësi ose ndonjë zyrtari tjetër të autorizuar me ligj për ushtrimin e funksioneve gjyqësore dhe duhet të gjykohe brenda një afati të arsyeshëm ose të lirohet. Ndalimi i personave të cilët presin të gjykohen nuk duhet të jetë rregull i përgjithshëm, por lirimi mund të kushtëzohet me garanci për të siguruar daljen e të interesuarit para gjyqit, në cilëndo fazë tjetër të procedurës gjyqësore, dhe po qe se paraqitet nevoja, edhe për ekzekutimin e gjykimit.

4. Çdo person që privohet nga liria e tij me masa arrestimi ose ndalimi ka të drejtë ankese në një gjykatë me qëllim që kjo të vendoset, pa vonesë, lidhur me ligjshmërinë e masës së ndalimit dhe të urdhërojë lirimin e tij në qoftë se ndalimi është i paligjshëm.

5. Çdo person që është viktimë e një arrestimi ose ndalimi të paligjshëm ka të drejtë dëmshpërblimi.

Ligjet

Nenet

Neni 13

Procedurat e veçanta dhe garancitë e pritjes

Ligji nr. 06/1- 026
për azil
Ligji nr. 06/1- 026
për azil

1. Përmes procedurave të veçanta dhe garancive të pranimit, mbështetja e nevojshme për aplikuesit do të kushtëzohet duke u bazuar në rrethanat e tyre personale në mes të tjerash: të moshës, gjinisë, orientimit seksual, identitetit gjinor, aftësi të ku zuar, sëmundje serioze, çrregullim mendor, ose si rezultat i torturës, përdhunimit apo formave të tjera të rënda të dhunës psikologjike, zike ose seksuale, në mënyrë që të ushtrjnë të drejtat dhe detyrimet e referuaranë këtë ligj.

2. Procedura e njohjes së rrethanave personale të aplikuesve siç është përmendur në paragrafi 1. të këtij neni, do të kryhet në mënyrë të vazhdueshme nga zyrtarët përkatës të trajnuar posaçërisht, që nga momenti i shprehjes së qëllimit për të aplikuar për mbrojtje ndërkombëtare, deri në marrjen e vendimit lidhur me aplikacionin.

3. Dispozitat e nenit 60 për procedurën e përsheptuar nuk do të zbatohen për aplikuesit të cilët kanë nevojë për garanci të veçanta procedurale, në veçanti viktimat e torturës, përdhunimit apo formave të tjera të dhunës serioze psikologjike, dhunës zike apo seksuale, në qoftë se sipas kësaj procedure nuk mund të sigurohet mbështetje e duhur.

Neni 13

Të drejtat e personit të privuar nga liria

KODI NR. 08/L-
032 I
PROCEDURËS
PENALE
KODI NR. 08/L-
032 I
PROCEDURËS
PENALE

1. Çdo person i privuar nga liria menjëherë njoftohet në gjuhën që ai e kupton për: 1.1. arsyet e arrestit të tij; 1.2. të drejtën në mbrojtës sipas zgjedhjes së tij; dhe 1.3. të drejtën që lidhur me arrestin të njoftojë ose të njoftohet anëtar i familjes ose personi tjetër përkatës sipas zgjedhjes së tij. 2. Personi i privuar nga liria me dyshimin se ka kryer vepër penale sillet menjëherë para gjyqtarit dhe jo më vonë se brenda dyzet e tetë (48) orëve nga arresti, ndërsa ai ka të drejtë në gjykim brenda një kohe të arsyeshme ose të lirohet në pritje të gjykimit. 3. Personi i privuar nga liria gëzon të drejtat e parapara me këtë nen gjatë gjithë kohës së heqjes së lirisë. Këto të drejta mund të hiqen vetëm nëse heqja dorë bëhet me shkrim në mënyrë vullnetare pasi të jetë informuar më parë për të drejtat e tij. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk varet as nga vendimi i mëparshëm i mundshëm i personit lidhur me heqjen dorë nga të drejtat e caktuara dhe as nga koha e njoftimit për këto të drejta.

Afatet kohore të paraburgimit

1. I paraburgosuri mund të mbahet në paraburgim më së shumti një (1) muaj nga dita e arrestimit në bazë të aktvendimit nga neni 186 i këtij Kodi. Pas kësaj kohe, ai mund të mbahet në paraburgim vetëm me aktvendim të gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues me të cilin urdhërohet vazhdimi i paraburgimit.

2. Para ngritjes së aktakuzës, paraburgimi nuk mund të zgjasë më shumë se: 2.1. katër (4) muaj kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme deri në pesë (5) vjet burgim; 2.2. tetë (8) muaj kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme më shumë se pesë (5) vjet burgim.

3. Në raste të jashtëzakonshme kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me së paku pesë (5) vjet burgim dhe kur rasti është i ndërlikuar siç përkufizohet në nenin 19, paragrafi 1, nën- paragrafi 1.2. të këtij Kodi, e zvarritja e procedurës nuk mund t'i atribuohet prokurorit të shtetit, përveç afateve të parapara në paragrafin 2 të këtij neni para ngritjes së aktakuzës paraburgimi mund të vazhdohet më së shumti deri në katër (4) muaj për një maksimum të përgjithshëm të paraburgimit prej dymbëdhjetë (12) muaj.

4. Kur ka shkak të bazuar dhe bindës për të besuar se ekziston rrezik i përgjithshëm apo GAZETA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS / Nr. 24 / 17 GUSHT 2022, PRISHTINË 99 KODI NR. 08/L-032 I PROCEDURËS PENALE rrezik i dhunës nëse lirohet i pandehuri në procedurë paraprake, vazhdimi i paraburgimit nga paragrafi 3 të këtij neni mund të vazhdohet edhe për gjashtë (6) muaj tjerë për një maksimum të përgjithshëm të paraburgimit prej tetëmbëdhjetë (18) muaj.

5. Nëse aktakuza nuk ngritet para kalimit të afateve të parapara në paragrafët 2, 3 dhe 4 të këtij neni, i paraburgosuri lirohet.

KODI NR. 08/L-032 I
PROCEDURËS
PENALE
KODI NR. 08/L-032 I
PROCEDURËS
PENALE

decisionTitle*

decisionDescription*

Rasti u inicua me një kërkesë (nr. 29226/03) kundër Rumanisë të paraqitur në Gjykatë, në bazë të nenit 34 të Konventës për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore ("Konventa") nga një shtetas rumun, z. Sorin Creang? ("aplikuesi"), më 4 shtator 2003.

Rasti CREANG? k.
Rumanise (aplikimi nr.
29226/03) 23/02/2012

Kërkuesi pretendoi, në veçanti, se privimi i tij i lirisë nga 9 e mëngjesit në 10 pasdite. më 16 korrik 2003 kishte qenë i paligjshëm, siç kishte vendosja e tij e mëpasshme në paraburgim. Ai mbështetej veçanërisht në nenin 5 § 1 të Konventës.

Gjykata vendosi se ka pasur një shkelje të nenit 5 1 të Konventës për shkak të privimit të lirisë së kërkuesit në 16 korrik 2003, të paktën nga 12 pasdite deri në orën 10 p.m. Përveç kësaj, Gjykata konstatoi se nuk ka pasur shkelje të nenit 5 1 për shkak të paraburgimit të parashtruesit të kërkesës nga 10 p.m. më 16 korrik 2003 deri në ora 10 p.m. më 18 korrik 2003.